

เทศน์เช้า วันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๕๑

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เราเป็นชาวพุทธนะ ชาวพุทธนี่เราอยากมีความสุข มีความสุข เห็นไหม เพราะศาสนาพุทธนี่ศาสนาแห่งปัญญา ศาสนาสอนถึงเรื่องอริยสัจ สัจจะนะ สัจจะ-อริยสัจจะ ทีนี้สัจจะ อริยสัจจะ ความจริงมันก็คือทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค แล้วทางโลก ในลัทธิศาสนาอื่นๆ เขาบอกเป็นทุกข์นิยมไม่ชอบ ชอบสุขนิยม ทางศาสนาอื่นๆ เขาจะมีความสุข เขาบอกเป็นความสุขนิยม ต้องการความสุข แล้วศาสนาพุทธเรานี้เป็นศาสนาทุกข์นิยม ทุกข์นิยมหมด เป็นทุกข์ มันไม่ใช่ ไม่ใช่ทุกข์นิยม สัจจะนิยม

สัจจะนะ ถ้าทุกข์มันหายไป ตรงข้ามความทุกข์คืออะไร? ตรงข้ามความทุกข์คือความสุข นี่เราต้องการความสุขกัน เราปฏิเสธความทุกข์โดยที่เราไม่มีเหตุมีผล มันปฏิเสธไม่ได้หรอก นี่ถ้าเราอยากได้ความสุข ทุกศาสนาเขาจะสอนให้คนไปถึงความสุข สอนให้คนพ้นจากความเป็นทุกข์ ทีนี้พ้นจากความเป็นทุกข์ ถ้าเราไม่เข้าไปหาเหตุผลของความเป็นทุกข์ แล้วแก้ไขที่ความเป็นทุกข์ มันไปสุขได้อย่างไร? มันเป็นความสุขไม่ได้

แต่เขาบอกว่าศาสนาพุทธนี่ทุกข์นิยมๆ ไม่ใช่ทุกข์นิยม เหตุผลนิยม สัจจะนิยม เห็นไหม ถ้าสัจจะนิยมเราเป็นชาวพุทธ เราทำคุณงามความดีกัน ทำคุณงามความดีกันก็เพื่อเป็นความดีในศาสนาพุทธมันมาจากไหนล่ะ? มันมาจากสัจจะ อริยสัจจะใช่ไหม? ถ้ามันสัจจะ อริยสัจจะ ดันชั่วมันมาจากไหน? ดันชั่วออกมามันเหมือนพ่อแม่ เราเป็นพ่อแม่ พ่อแม่เราก็รักลูก รักต่างๆ ทีนี้เด็กมันเล็ก ลูกมันเล็ก ลูกมันอ่อน ลูกมันไม่มีปัญญามันก็ต้องระดับของท่าน มีการเสียดสละ เห็นไหม

ถ้าเด็กๆ มีการเสียดสละต่อกัน ไม่มีความโต้แย้งต่อกัน เด็กมันก็มีความสุขประสามันแล้ว นี่ระดับของท่าน ระดับของศีล ศีลถ้าสังคมมันมีความปกติของใจ ถ้าจิตมีความปกติ ไม่เบียดเบียนกัน ไม่ก่ล้นแก่งกัน ไม่ทำลายกัน ไม่มุสา ไม่พูดเท็จ สังคมมันก็ร่มเย็นเป็นสุขใช่

ไหม? ระดับของท่าน ระดับของศีล แล้วระดับของปัญญา ทีนี้ถ้าระดับของปัญญา ถ้าปัญญามัน
ผิคนะ ท่านก็ผิด ศีลก็ผิด ทุกอย่างจะผิดหมดเลย

นี่เราคิดว่าทำไมต้องมาพูดกันเรื่องสัจจะ เรื่องปรมาตม มันเรื่องลึกซึ้ง มันเรื่องเกินกว่าเหตุ
เราชาวพุทธแบกไม่ไหวหรือ นิพพานมันสุดเอี่ยม มันอยู่ไกลสุดขอบฟ้า เอาเรื่องท่านก็พอ เอา
เรื่องพื้นๆ นี่แหละ พื้นๆ มันมาจากไหนล่ะ? ถ้าพื้นๆ แก่นมันผิด ศูนย์มันผิด เข้มทึบมันผิด มัน
จะชี้ไปไหนกัน มันก็ชี้ลงนรกนะสิ ถ้าแผ่นดินมันถูกใช้ไหมมันก็เป็นถูกใจ พอมันถูกขึ้นมา เห็น
ไหม เราบอกคุณจิตๆ มันเป็นพวกอภิธรรม ฝ่ายอภิธรรมกับคุณจิตนี้มันอันเดียวกัน

ถ้าอภิธรรมกับคุณจิต แล้วเขาบอก เขาพูดนะคำนี้น่าคิด เขาบอกพุทโธ พุทโธนี่เขาได้รับ
การฝังหัวมา เพราะพุทโธเป็นการผูกมัดจิตไว้ มันเป็นสมาธิไม่ได้ พุทโธมันเป็นการเพ่ง เป็นการ
เกร็ง แล้วมันจะเอาจิตไว้ได้อย่างไร? แต่ถ้าการวิปัสสนาโดยปัญญา การใช้ปัญญาไปเลย ปัญญา
นี้มันใช้ปัญญาเป็นวิปัสสนา ผิดทั้งนั้นแหละ

เราบอกเลยนะมันจะมัดไปไหน? มันบอกเอาพุทโธมัดจิตไว้ พอมัดจิตไว้มันเป็นสมณะ
กลัวเป็นสมณะมาก

เราบอกว่าเราเป็นคน เราเกิดมาเราปรารถนาความสุข แล้วเราเกลียดความสุข กลัว
ความสุข เราจะเจอความสุขได้ไหม? สมณะนี่มันเป็นสมาธิ สมาธิเป็นความสุขมาก ทีนี้ความสุข
ก็กลัวจะไปติดสุขอีก กลัวติดสุขไง เราเปรียบให้เขาฟังนะว่าพวกเรานี้มีคนละ ๑ ล้าน ถ้าเรามีคน
ละ ๑ ล้านคือมีสมาธิ แล้วถ้าเราปฏิเสธ ๑ ล้าน เราไม่มีสมาธิเราจะไปทำอะไรกัน? เราทำอะไร
กันไม่ได้หรือ เขาไปปลุกฝังกันว่าสมณะมันเป็นของเสีย สมณะเป็นของไม่ดี แล้วมันมีคนเขา
มาถาม นี่เขามาบอกเขาก็พุทโธ พุทโธ มันทำไม่ได้เลย

พุทโธไม่ใช่อะไร? อย่างนั้นต้องเอาพุทโธไปขังคุก เอาพุทโธไปฆ่าทิ้ง พุทโธเพชฌฆาต
พุทโธทำลายคน มันไม่ใช่หรือ พุทโธมันเป็นความคิดอันหนึ่ง ธรรมดาความคิดของเรา เห็น
ไหม ที่เขาบอกนามรูปๆ เขาจะไปเลยนะ เขาปฏิเสธเลย เขาปฏิเสธไง

คำว่านามรูป มันปฏิเสธความรู้สึก ปฏิเสธความคิด ปฏิเสธทั้งหมดเลย พอปฏิเสธไปแล้ว
มันก็เลยรากลอย รากไม่มี คนไม่มีราก คนไม่รู้จักตัวเอง แต่พุทโธ พุทโธ พุทโธ มันมาจากเรา
มันมาจากสติ มันมาจากจิต แล้วมีพุทโธนี้ จริงอยู่เริ่มต้นถ้ามันคนไม่มีจิตนิสัยมันจะอึดอัด มัน

จะเครียด มันจะอะไรบ้าง ใช้อย่างนี้มันเป็นการทำงาน คนลงไปทำงานอาบเหงื่อต่างน้ำ มันต้องเมื่อยล้ามันเป็นเรื่องธรรมดา

จิตนี้เวลามันจะทำงานของมัน มันเป็นเรื่องธรรมดา กำหนดพุทโธมันเป็นเรื่องธรรมดา ที่นี้ธรรมดาบั้นมันจะเครียด มันเป็นการผูกมัดไว้ มันจะเป็นสมาธิไม่ได้ มันเป็นอัตตกิลมถานุโยค มันเป็นการกด มันเป็นการทับ นี่คนไม่เคยทำงานมันก็ว่ากันไป แล้วเวลาปฏิเสธใจ โน่นก็ไม่เอา นี่ก็ไม่เอา ไม่เอาๆ ไม่เอาหมดเลย มันก็เลยไม่ได้อะไรเลย ก็เลยกลายเป็นมิจจาสมาธิไปเลย

นี่เขาพูดเอง เขาบอกเขาฝึกกันมามันเป็นจริง เพราะกำหนดนี้มันมีจุดมีต่อม มีจุดมีต่อม แล้วก็เห็นอายตนะ ถ้าเห็นอายตนะอย่างนี้แล้วมันก็ทำได้เหมือนกัน คุณจิตนี้เหมือนกันหมดเลย

เราบอกไม่ใช่หรอก ไม่ใช่ เพราะการคูจิต อารมณ์นี้ะจิตมันเป็นความรู้สึก มันเปรียบเหมือนเราไปดูหนังสารคดี คนเขาไปถ่ายทำหนังสารคดีมา แล้วก็ให้เราไปดูหนังสารคดีนั้น เราไปดูที่หนังสารคดีนะ เราไม่ใช่ไปดูที่ข้อเท็จจริงในพื้นที่ ถ้าดูข้อเท็จจริงในพื้นที่จิตมันต้องสงบเข้ามาก่อน พอจิตมันสงบเข้ามามันไปเห็นข้อเท็จจริงการทำงาน เพราะเขาบอกว่าเขาเห็นจิต เห็นจุดและเห็นต่อม แล้วออกไปที่อายตนะ

เราบอกนี่มันเรื่องของเงาของจิต ไม่ใช่ตัวจิต มันเป็นเรื่องของเงาหมดเลย เรามองไปที่เงาเห็นไหม นี่ความคิดที่เราคิดกันอยู่นี้ ความคิดที่มันเกิดขึ้นมา เราใช้สติปัญญาเข้าไปมันจะเห็นความคิดของเรา ความคิดมันเป็นเงา แล้วความคิดดับลงไปแล้วได้อะไร? ได้อะไร?

แต่ถ้าเป็นปัญญาอบรมสมาธินะ ปัญญาอบรมสมาธิมันจะไล่ความคิดเข้าไป พอความคิดดับ ความคิดมันหยุด หยุดมันเหลือพลังงานที่จะคิด พลังงานตัวคิด ตัวพลังงานตัวคิดนี้ตัวจิต มันจะหยุดไปเรื่อยๆ แต่ใหม่ๆ จะไม่รู้ คนที่พอมันไล่ความคิดไป มันหยุดนี้ไม่รู้เรื่องหรอก เพราะอะไร? เพราะเหมือนเรา เราทำงานเรายังไม่รู้ทำงาน งานมันเสร็จ งานมันเสร็จ แต่เราไม่รู้ทำงานนี้สำเร็จเพราะเรา

เราเป็นคนทำงานนะ แต่ส่วนใหญ่คนทำงาน พอทำงานเสร็จบอกนี่งานเสร็จแล้ว ดีใจกับผลงานนั้น แต่ลืมไปว่างานที่ทำนี้ใครเป็นคนทำ จิตที่มันพิจารณาไป เวลามันปล่อยเข้ามา ตัวมันที่แรกมันจะไม่เห็น ที่แรกมันจะไม่รู้ แต่ถ้าทำชำนาญๆ เข้ามันจะรู้มันจะเห็นของมัน เห็นตัวปล่อย เห็นตัวปล่อยๆ เห็นตัวปล่อย รู้จักตัวปล่อย เห็นไหม

ที่ไปธรรมศาสตร์นี้ เขาบอกนั่งสมาธิไปแล้วมันเหมือนรู้สึกว่ามีอะไรอันหนึ่งๆ นั่นละ ตัวสมาธิ แต่ถ้ามันว่างหมด ปล่อยหมด นี่ว่าง ว่างก็เป็นอวกาศว่างนะ นี่เป็นอวกาศว่าง เป็นความว่าง นี่นามรูปๆ แล้วมันว่างหมดๆ มิจฉาสมาธิ! มิจฉาสมาธิเลย แต่ถ้าเป็นสัมมานะ สัมมานี้ถ้าเป็นปัญญาอบรมสมาธิ หรือกำหนดพุทโธ พุทโธ มันจะมีผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน นี่ใจเงินล้านใจ แล้วปฏิเสธกัน มันจะเป็นสมณะ มันจะไม่มีเป็นวิปัสสนา อยากจะเป็นวิปัสสนาก็เลยไปดูผลงานขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

เราบอกนะ เราไม่ได้ค้ำชรรมนะ อภิธรรมไม่ได้ค้ำชรรมนะ ตัวชรรมนะ ตัวชรรมนี่ไม่เคยค้ำชรรมนะ ไตรปิฎก ธรรมและวินัยนี่อภิธรรม ไม่ได้ค้ำชรรมนะ ธรรมของพระพุทธเจ้าไม่ได้ค้ำชรรมนะ แต่ค้ำชรรมนะ ค้ำชรรมนะ ค้ำชรรมนะ ไม่ได้ค้ำชรรมนะ แต่คนมันไม่เป็นมันเลยเอาวิธีการนั้นมาสอนผิด สอนผิดมาตั้งแต่เริ่มต้น ให้เริ่มต้นมาตั้งแต่แรก มันกลับหัวกลับหางกัน

คนที่ทำงาน เราจะมีการก่อสร้างเราต้องปรับพื้นที่ก่อน เราต้องตีเข็มก่อน เราต้องมีคานพอดีขึ้นก่อน อยู่ในดินหมดเลย จะไม่อยู่บนดินเลย แล้วพอเราสร้างจากคานขึ้นไป ตึกราม บ้านช่องมันจะขึ้นมาจากบนดิน นี่ก็เหมือนกัน ไปคิดกันแต่วิปัสสนา ไปคิดกันแต่สิ่งที่เป็นตัวตึก แต่ไม่ได้ดูที่เข็ม ไม่ได้ดูที่คาน แล้วปฏิเสธนะว่าเข็ม คาน ไม่จำเป็นๆ พุทโธไม่จำเป็น สมาธิไม่จำเป็น... ไม่จำเป็นตึกอยู่ไม่ได้ ตึกอยู่ได้มันเป็นความฝัน มันเป็นความเพ้อเจ้อ ถ้าตึกมันอยู่ได้ นะมันต้องมีความจริงขึ้นมาก่อน นี่ถ้าคนเป็นนายช่างใหญ่ คนที่เขาเป็นวิศวกร เขาต้องคำนวณเลยว่าบ้านช่องมีขนาดไหน? จะต้องมีสิ่งที่รองรับขนาดไหน? มันจะเป็นสิ่งที่รองรับขึ้นมาได้

สมาธิก็เหมือนกัน ถ้าสมาธิมันไม่มีนะทำอะไรไม่ได้หรอก มันเป็นไปไม่ได้ แล้วพอเป็นไปไม่ได้ นี่บอกว่ามันเป็นไปอย่างนี้ ฤทธิชัยพรก่อนพุทธกาลก็เป็นอย่างนี้ การเหาะเหินเดินฟ้า การรู้วาระจิตต่างๆ มันก็เป็นแบบนี้ เพราะถ้ามันจิตสงบไป หรือธรรมดาเรานอน คนนอนยังฝันเลย คนที่ฝัน คนที่มีเซ็นส์จะรู้อนาคตเลย แล้วคนที่นั่งไปจิตมันจะมีพลังงานของมัน คือมันจะสงบตัวเข้ามา พอสงบตัวเข้ามามันจะมีแสง มีอะไรของมัน หรือจะมีความรับรู้ต่างๆ นี่เขาว่านี่เป็นธรรม

ไม่ใช่นะ จิต อากาของจิต ถ้าคนจะรู้จักจิตมันต้องปล่อยอากาของมันมา สิ่งที่เกิดขึ้นมา มันเป็นเปลือกส้ม เปลือกส้มคือความคิดไม่ใช่จิต คนเข้าใจว่าความคิดคือเรานะ ความคิดนี้ ทั้งๆ

ที่ความคิดนี้ก็ไม่ใช่เรา ความคิดนี้มันมีที่มา มันมาจากตัวพลังงานคือตัวจิต แล้วคิดดูที่ว่าตัวพลังงาน ตัวเงา คนเรานี้ไปตะครุบเงา แล้วบอกเงาเป็นเรา คนนั้นบ้าไหม?

นี่คนเราไปตะครุบที่เงา เงามันเกิดจากเรานะ แล้วความคิดมันเกิดจากจิต ถ้าความคิดมันเป็นเรานะ เหมือนมันเป็นวิทยาศาสตร์นะ นี่เราจะไม่มีเวลาว่างเลย ความคิดมันจะหมุนจนเรานี้หัวปั่นเลย แต่เวลามันคิด เวลามันทำงาน เวลามันเครียดมันก็หัวปั่น แต่ทำไมมันหยุดได้ล่ะ? มันหยุดได้โดยธรรมชาติของมัน

“สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีการเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งทั้งหลายต้องดับไปเป็นธรรมดา”

คือภาวะต่างๆ เป็นภาวะธรรมที่เกิดขึ้นเป็นธรรมดา แต่มันไม่ธรรมดาเพราะเรามีกิเลส เรามีอวิชชา เราไม่รู้เรื่องไปกับมัน เราเลยกลิ้งไปกับธรรมดา ธรรมดานี้มันเอาเรากลิ้งทับเราไป ความคิดนี้มันกลิ้งทับเราเอง กลิ้งทับ เหยียบทับเราเอง เห็นไหม เราก็ไม่รู้ว่าความคิดนี้เป็นเรา แต่พอเราดูความเป็นธรรมดา ดูความเป็นธรรมามันเกิดเป็นธรรมดา

นี่มันไม่ธรรมดาเพราะมันมีตัณหา มีความพอใจ มีความไม่พอใจ มีความสุข มีความทุกข์ ความเครียด ความต้องการ ตัวนี้มันเป็นตัวเร้า ตัวเร้านี้ ถ้าเรามีสติธรรม ใจตัวเร้ามันสงบตัวลง เพราะตัวเร้าเกิดจากเรา พอตัวเร้าเกิดจากเรา พอเป็นเราขึ้นมามันก็ปล่อยเงาเข้ามา ปล่อยเงาเข้ามา มันจะเป็นตัวมันเอง เห็นไหม

เราจะบอกเขาอย่างนี้ บอกว่ามันต้องรู้จักจิตก่อน มันต้องรู้จักเรา การงานต่างๆ สิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นมา เกิดขึ้นมาจากน้ำมือเราทั้งนั้นเลย ความคิด ความทุกข์ต่างๆ ที่มันขึ้นมาในหัวใจมันเกิดจากจิตทั้งนั้นเลย แต่ทุกคนไม่เห็นจิต ไปเห็นแต่อาการของมัน แล้วก็ไปสร้างหนังสือสารคดีกัน มาฉายหนังสือสารคดีกัน นี่ใจอาการจะเป็นอย่างนั้น จะเป็นอย่างนั้น เราก็ถือไปดูที่อาการอย่างนั้น

ไอ้หนังสือสารคดีนี้กูเห็น กูสร้างได้ด้วย ไอ้มันสร้างขึ้นมา คู่อวิชชาปัจจยา สังขารา สังขารปัจจยา วิญญาณัง มันเป็นปัจจยาการ เขียนมาเป็นกราฟเลยนะ แต่ความจริงเวลามันเกิดขึ้นจากใจ พับๆ ไม่มีใครเคยเห็นมัน ไม่มีใครเคยเห็นมันเลย แล้วคนไม่เคยเห็น คนไม่เคยสอน แต่เอาทฤษฎีมาเขียนกัน สอนกัน แล้วก็ยึดมั่นถือมั่นว่าถ้าคนไม่ทำตามนี้ผิดหมด แล้วใครจะมันจะมีจริตนิสัยแบบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

คุณิพระอรหันต์แต่ละองค์ก็ไม่เหมือนกัน จริตนิสัยของคนก็ไม่เหมือนกัน อาหารการกินก็ไม่เหมือนกัน มันต้องให้เป็นตามข้อเท็จจริงของบุคคลคนนั้น คนนี้ทุกข์เพราะเรื่องนี้ก็ต้องแก้ที่ตรงนี้ คนนั้นทุกข์เพราะเรื่องนั้นก็ต้องแก้ที่ตรงนั้น คนนี้ทุกข์เพราะว่าไม่มีจะกิน ไอ้คนที่ร่ำรวยมหาศาล เศรษฐีมหาศาลเขากินไม่ได้ เงินทองเขาเยอะแยะเลย แล้วบอกว่าต้องไม่กินแล้วนี่ มันไม่ใช่

ไอ้คำว่าเศรษฐกิจ ยากนี่นะ นี่เราพูดถึงถึงวัตถุ แต่เวลาการประพฤติปฏิบัติมันเป็นจริตนิสัยใจ ความคิดนะ ความคิดบางคนยิ่งใหญ่ ความคิดบางคนคิดเฉพาะปานกลาง ความคิดบางคนคิดเฉพาะตัวเอง ความคิดที่มันยิ่งใหญ่ ความคิดที่มันมีบารมี การกระทำมันก็ต้องลงทุนลงแรง ความคิดที่ยิ่งใหญ่ ตึกรามบ้านช่องที่ใหญ่โต ตึกสูงมาก การทำความสะอาดมันต้องลงทุนลงแรง กระทบห้อมหอไม่ต้องทำอะไรหรอก เอาไม้กวาดปัดๆ มันก็จบแล้ว

นี่การสร้างมาของจิตมันเป็นอย่างนี้ คุณันักบริหาร ผู้จัดการที่ประสบความสำเร็จเขาทำอะไรของเขามา เรานี้ทุกข์จนเจ็บใจเราทำอะไรของเรามา จิตมันมีคุณค่าของจิตมันไม่เท่ากัน การไม่เท่ากันจะทำให้เป็นสูตรสำเร็จ นี่เดินประตูนี้เข้าไปมันจะเหมือนกันมันเป็นไปได้ มันเป็นไปได้หรือ มันถึงต้องทำอะไรของมัน แล้วทำอะไรของมัน มันต้องทำศีล สมาธิ ปัญญา

คำว่าศีล สมาธิ ปัญญา ศีลคือทำให้มันสะอาดบริสุทธิ์ อันนี้จะปล้นมา จะโกงใครมา จะทำอะไรมานะ มันกำหนดนามรูป ทุกอย่างเป็นพระอรหันต์หมดเลย นี่มันเป็นไปได้หรือ มันเป็นเรื่องที่เป็นไปได้ แต่พอมันทำไปแล้วจิตมันมีอาการเป็นไป ก็เหมือนเรานี้ทำไมเราคืบได้ล่ะ? ทำไมเรานอนหลับได้ล่ะ? เวลาเรานอนหลับกับความตื่นต่างกันอย่างไร? จิตก็เหมือนกัน เวลาคิดเรื่องโลกมันเป็นอย่างไร? แล้วถ้าจิตมันกำหนดพุทโธขึ้นมา มันกำหนดหรือว่าใช้นามรูปไปมันจะมีอาการของมัน อาการของมันมันแสดงออก บอกสิ่งนั้นถูกต้องๆ

มันถูกต้องเพราะคนตาบอดสอนคนตาบอด มันจะถูกต้องชอบธรรมนะมันจะมีฐานของมัน แล้วมันจะย้อนกลับมา เพราะธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกทวนกระแส มันเป็นโลกุตระธรรม ความคิดที่เราคิดกันขึ้นมาเป็นโลกียธรรม โลภียธรรมเกิดจากตัวตน เกิดจากความคิด เกิดจากสิ่งที่เราศึกษา เกิดจากสัญญา เกิดจากเงา เกิดจากเงาไม่ใช่เกิดจากตัวจิต ถ้า

เกิดจากตัวจิตมันจะเป็นโลกุตตรธรรม เพราะ เพราะสิ่งที่สกปรกมันอยู่ที่จิต แล้วปัญญาที่เกิดที่จิต มันจะทำลายที่จิต

แต่ปัญญาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ศึกษากันมา แล้วไปทำลายที่เงา เพราะธรรมชาติของคนมีความคิด ธรรมชาติของคนมีเงา แล้วมันไปรักษากันที่เงา แล้วว่าสิ่งนั้นเป็นธรรม สิ่งนั้นเป็นธรรม ถ้าเป็นธรรมนะ การประพฤติปฏิบัติมันต้องมีผล คนประพฤติปฏิบัติมันเป็นแสนๆ นะ แต่ครูบาอาจารย์ของเราประพฤติปฏิบัติมา เห็นไหม ในป่าในเขา พระเราไม่ก้องค์ ทำไมมันมีผลงานออกมา

คนทำงานมันต้องมีผลงาน ผลงานถูกต้อง ถ้าทำงานตามงานผลมันถูกต้อง มันต้องมีผลกันมาบ้าง นี่ไม่มีผล พอไม่มีผลบับสรุป กิ่งพุทธกาลไม่มีมรรคไม่มีผล ไม่มีมรรคไม่มีผลสอนภาวนาทำไม? ไม่มีมรรคไม่มีผลไปกำหนดคนามรูปทำไม? ถ้าไม่มีมรรคไม่มีผลก็บอกไม่ต้องทำเลย ไม่มีมรรคไม่มีผลอยู่แล้ว เพราะกิ่งพุทธกาลไม่มีมรรคไม่มีผล แต่ในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมของครูบาอาจารย์ มีหรือไม่มีมันพิสูจน์ได้ที่ใจของเรา มันพิสูจน์ด้วยความรู้สึกใช้ไหม?

ถ้าไม่มีมันทุกข์ทำไม? แล้วทุกข์มันหายได้อย่างไร? นี่แล้วพอธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นไหม อกาลโก อกาลคือไม่มีกาล ไม่มีเวลา กาลเวลาไม่เกี่ยวกับความรู้สึก กาลเวลาเป็นกาลเวลา ความรู้สึก มรรค ผล ความรู้สึกสุขทุกข์ มันไม่อยู่กับกาลเวลา มันพ้นจากกาลเวลาไป ฉะนั้น กิ่งพุทธกาลถ้ามันไม่มีมรรคผลแล้ว ๕,๐๐๐ ปีข้างหน้าพระศรีอริยเมตไตรย มาตรัสรู้ได้อย่างไร?

มันเป็นไปไม่ได้ ตามข้อเท็จจริงมันเป็นไปไม่ได้ ตามความจริงก็เป็นไปไม่ได้ ทุกอย่างเป็นไปไม่ได้เลย แต่ก็เชื่อๆ ตามกันไป แล้วก็ปฏิบัติ แล้วยังมีทิฐิมานะนะ ถ้าปฏิบัติทางที่ถูกต้อง... ผิด ถ้าปฏิบัติทางที่ผิด... ถูก ปฏิบัติทางที่ผิด ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ผิด เราไม่ปฏิเสธตัวอภิธรรมในตู้พระไตรปิฎก เราปฏิเสธคนที่เอามาสอน เราปฏิเสธวิธีการสอน เราปฏิเสธวิธีการเข้าไปหามัน

วิธีการเข้าไปหาจิตมันต้องถูกต้อง นี่วิธีการเข้าไปหาจิตผิด ทั้งๆ ที่ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราถึงบอกว่ามันเป็นหนังสือคคใจ มันเป็นธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นไหม ตอนนี้สร้างหนังสือพระไตรปิฎกกัน นี่มันเอาหนังสือออกมาสร้างแล้ว

เราไปดูพระไตรปิฎก ดูหนังพระไตรปิฎก แล้วเราทำอะไร? เราได้อะไร? แต่ถ้าเราดูทุกซ์ เราดู อริยสัจ เห็นใหม่ เวลาใครถาม มารเป็นอย่างไร? มารเป็นอย่างไร?

มารก็คือความพอใจของเราที่แหละ มารก็คือสิ่งที่มันสร้าง สิ่งที่เป็นแรงขับในหัวใจนี้แหละ แต่เวลาคนเป็นบุคลาธิษฐาน เห็นใหม่ เวลาตายไปแล้วเป็นพญามาร เป็นอะไรนะ อันนั้น เป็นเทพ เวลาตายไปนี่เราเป็นคนชั่ว แต่เราเคยทำบุญกุศลกับพระที่ดี เรามีโอกาสได้สมบัติ แล้ว เวลาเราไปเกิดเป็นเทพ เทพฝ่ายมาร

นี่ไงเวลาพวกเทพ มันมีมารและมีเทพอยู่ในนั้น ไอนั้นมันเป็นบุคลาธิษฐาน มันเป็นคนที่มีมันเกิดตายได้ แต่มารในหัวใจมันจะฝังใจเราไป จนกว่าเราจะสิ้นกิเลสเท่านั้นเราถึงฆ่าพญามาร สิ่งนี้มันฆ่าได้ มันทำได้ ถ้าทำไม่ได้มันจะเป็นวิทยาศาสตร์ทางจิตนะ มันพิสูจน์ได้ มันพิสูจน์ได้ ถ้ามันพิสูจน์ไม่ได้ เวลาครูบาอาจารย์สอนกัน สอนกันด้วยวิธีใด? แล้วมันเริ่มต้นที่ไหน? มันจบที่ไหน?

นี่พูดจนจบนะ พอจบแล้วนี่เขาขอที่อยู่ แล้วเขาเอาไป นี่มันมาด้วยกัน เราบอกเลยที่ว่า อภิธรรมกับจิต แล้วเขามานี่เขาบอกเขาถูกต้อง เขาถูกต้อง แล้วคิดดูสิว่าเขาเป็นหมอ แล้วเป็นหมอที่ว่าไปรักษาสังฆราชด้วย นี่ถ้าสังฆมของเขาสอง ทุกอย่างสูงหมด แล้วเขาถึงเชื่อถือของเขา เชื่อถือของเขานะ แต่เมื่อวานลบหมด ลบเกลี้ยงเลย เพราะว่าลบแล้วให้มีหลักด้วย

เรานั่งอยู่ที่นี้ ถ้าออกไปสังคมกระแสมันแรง แล้วคนฝ่ายเรามันน้อย ถ้ามีเหตุมีผลที่เขาโต้แย้งแล้วเอ็งง หรือเอ็งไม่สามารถที่จะชำระความลึงเลสงสัยเอ็งได้ เรานั่งอยู่ที่นี้ เรานั่งอยู่ที่นี้ เอวัง